

ยิ้มเยาะเล่นหัว
เต็มยั่วเหมือนฝัน

คนมองหนึ่ง

'อีสานใหม่', พัฒนา กิตติอาษา และ อะแมนด้า คาร์ (1) : จาก กิลส์ เดอลูซ และ คำพูน บุญทวี ถึง พัฒนา และ อะแมนด้า

“พัฒนา กิตติอาษา” เป็นลูกอีสานอย่าง
แน่นอน

เพราะเขามีพื้นเพอยู่ที่อำเภอสังขม จังหวัด
หนองคาย โดยเรียนหนังสือที่บ้านเกิดจนถึงระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนเข้ามาเรียนในระดับ
ม.ปลาย ที่อำเภอเมือง

และพัฒนา ก็คงเป็นหนึ่งในคลื่นมวมหา
ประชาชนชาวอีสาน ซึ่งตัดสินใจเดินทางไกลออก
จากถิ่นฐานบ้านเกิด ด้วยแรงปรารถนาและความ
ใฝ่ฝันถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เพียงแต่เขามีโอกาสได้เขียนสถานะทางสังคม
ของตนเอง ผ่านการเข้ารับการศึกษาระดับสูง จาก
มหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ

มีใช้ผ่านการเดินทางเข้ามาขายแรงงานใน
ภาคอุตสาหกรรมหรือภาคบริการ ในมหานคร
เรื่อยไปจนถึงเมืองนอกเมืองนา ดังเช่นลูกอีสาน
ส่วนใหญ่

จากหนองคาย พัฒนาไปจบการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒน
ชุมชน ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้วข้ามน้ำข้าม

ทะเลไปศึกษาปริญญาโท ด้านมานุษยวิทยา ที่มหา
วิทยาลัยเอเทินโอ เดอ มะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
ก่อนจะสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขา
มานุษยวิทยาสังคมวัฒนธรรม จากมหาวิทยาลัย
วอชิงตัน ซีแอตเทิล สหรัฐอเมริกา

หลังจบการศึกษาเป็นดอกเตอร์ พัฒนากลับ
มาเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แล้วจึงตัดสินใจข้ามน้ำข้ามทะเลอีกหนึ่งคาบ เพื่อ
ไปแสวงหาความก้าวหน้าในโลกวิชาการ ด้วยการ
เดินทางไปรับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำ
ภาควิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะ
ศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่ง
ชาติสิงคโปร์

พัฒนาถือเป็นนักวิชาการด้าน “อีสานศึกษา”
ผู้มีประเด็นศึกษาวิจัยอันหลากหลาย เขาสนใจ
ตั้งแต่เรื่องหมอลำซิ่ง, เพลงลูกทุ่ง, วัฒนธรรมคถ
และพระเกจิอาจารย์, มุมมองว่าด้วย “ฝรั่ง” ใน
สังคมไทย, ภาพยนตร์ตลกไทย, วัฒนธรรมป๊อป,
คนเสื้อแดงในภาคอีสาน ไปจนถึง ประเด็นเรื่อง
ชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงาน/คนไทยในสิงคโปร์
น่าเสียดายที่พัฒนาต้องเสียชีวิตลงเพราะ

โรคมะเร็ง ขณะทำงานอยู่ในต่างประเทศ เมื่อ
เดือนมกราคม พ.ศ.2556 ด้วยวัยเพียง 45 ปี

ทลอดชั่วชีวิตของเขา นักวิชาการ เช่น พัฒนา
ไม่น่าจะเคยรู้จักกับสาวลูกครึ่งไทย ผู้มีพ่อ
เป็นอดีตทหารจีไอ และมีแม่เป็นคนบ้านหนองเม็ก
จังหวัดอุดรธานี ชื่อ “อะแมนด้า คาร์” มาก่อน
เนื่องเพราะก่อนปี 2556 อะแมนด้า ยังไม่
เป็นที่รู้จักของสาธารณชนในสังคมไทย ทั้งใน
ฐานะนักวิจัยหรือนักเขียน นักเขียนที่เรียก
ทองเอเชียนเกมส์ ซึ่งมีลุ้นจะได้เข้าไปแข่งขันกีฬา
โอลิมปิกฤดูร้อนที่บราซิล และในฐานะ “ลูกครึ่ง
อีสาน” ผู้เดินทางไปเติบโตยังต่างแดน ทว่ายังคง
ผูกพันกับวัฒนธรรมพื้นถิ่นของฝ่ายมารดาอย่าง
ใกล้ชิด

กระทั่ง การว่าลาวของลูกครึ่งหน้าฝรั่งอย่าง
เธอ ภายหลังจากช่วยชนะให้แก่ “ทีมชาติไทย” ใน
มหกรรมกีฬาแห่งภูมิภาคเอเชีย โดยจับปล้นทันใด
ต่อหน้ากล้อง-ไม้คองของผู้สื่อข่าว และพฤติกรรม
ต่อเนื่องจากนั้น (ตลอดจนประวัติภูมิหลังก่อน
หน้านั้น)

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 350,000
Ad Rate: 450

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 17 - พุธสัปดาห์ 23 ตุลาคม 2557

ปีที่: 34

ฉบับที่: 1783

หน้า: 93(กลาง)

Col.Inch: 85.94

Ad Value: 38,673

PRValue (x3): 116,019

คลิ๊ป: สีสี่

คอลัมน์: ยิ้มเยาะเล่นหัวเตนยั่วเหมือนผี: 'อีสานใหม่', พัฒนา กิตติอาษา และ อะแมนด้า คาร์...

สามารถเชื่อมต่อหมู่บ้านอีสาน เข้ากับสังคมโลก โดยตัดผ่านศูนย์กลางของรัฐ-ชาติไทย และ "ความเป็นไทย" ที่กรุงเทพฯ ได้อย่างน่าอัศจรรย์ อย่างไรก็ตาม หาก พัฒนา มีชีวิตอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ก็น่าเชื่อได้ว่า เขาอมตะแน่นอน ปลอดภัยกับการประสบความสำเร็จของอะแมนด้า อย่างแน่นอน

รวมทั้งอาจเขียนบทความทางวิชาการ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนักวิชาการลูกครึ่งสหรัฐ-อีสาน รายนี้ ด้วยซ้ำไป

ในเดือนสิงหาคม 2557 ก่อนหน้าสังคมไทย จะได้ทำความรู้จักกับอะแมนด้าไม่นานนัก สำนักพิมพ์วิภาษา เพิ่งจะตีพิมพ์หนังสือวิชาการภาษาไทยเล่มสุดท้ายในชีวิตของพัฒนาออกมา หนังสือเล่มดังกล่าว มีชื่อว่า "สู่วิถีอีสานใหม่" (Isan Becoming : Agrarian Change and the Sense of Mobile Community in Northeastern Thailand)

อันเป็นงานทางวิชาการ ที่วิศักดิ์-ชนิดา เผือกสม มิตรของพัฒนา เห็นว่าเป็น "งานใหญ่" และ "งานสำคัญ" ที่สุดในชีวิตนักวิชาการของเขา

อีกทั้งยังอาจถือเป็น "บทสรุป-หัวใจ" ของงานวิชาการที่หลากหลาย จนดูเหมือนไร้ทิศทางของพัฒนา และเป็นแก่นแกนของสิ่งที่นักวิชาการลูกอีสานผู้นี้เฝ้ารพยามพูดมาอย่างต่อเนื่องในช่วงราวหนึ่งทศวรรษ ก่อนเขาจะเสียชีวิต

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ความไม่หยุดนิ่งตายตัว หรืออนิจจังขณะของชุมชนอีสาน ผ่านความเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ตั้งแต่ยุคสงครามเย็น และแรงปรารถนา-ความใฝ่ฝันส่วนบุคคล

ของปัจเจกชนชาวอีสาน

ในมุมมองของพัฒนา ทั้งสองปัจจัยที่ว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยประการหลัง มีส่วนผลักดันให้เกิด "ชุมชนอีสานใหม่" ขึ้นมา

น่าสนใจว่า "วิถีอีสานใหม่" ไม่ได้จำกัดวงความเปลี่ยนแปลงของชุมชนอีสาน อยู่แต่การเดินทางเข้ามาแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในกรุงเทพฯ เพียงเท่านั้น ทว่ายังเชื่อมโยงชุมชนดังกล่าว เข้ากับการเดินทางไปแสวงโชคยังต่างแดนของเหล่าสมาชิกในชุมชน

ดังนั้น งานวิชาการของพัฒนาและทางชีวิตของอะแมนด้า จึงอาจมีความใกล้ชิดสนิทแนบกัน ทั้งๆ ที่ลูกอีสานสองคนนี้อาจไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลยในชีวิตจริง

บทที่ 1 ในหนังสือเล่มสุดท้ายของพัฒนา ใช้ชื่อว่า "บทนำ : กิลส์ เดอลูซ กับ คำพูน บุญทวี"

ตามการตีความของพัฒนา เดอลูซ นักปรัชญาแนวจิตวิเคราะห์ชาวฝรั่งเศส ได้เสนอความคิดที่ระบุว่า "แรงปรารถนา" นั้นเป็นพลังผลักดันสำคัญให้มนุษย์ประสบกับภาวะเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงผ่านตลอดจนวิถีชีวิตแบบวีรกรรมที่ที่เซตแดนแบบเดิมๆ

ส่วนพ่อใหญ่คำพูนของพัฒนา ก็เคยบรรยายถึงความใฝ่ฝันหรือแรงปรารถนาของชาวอีสานไว้ อย่างน่าจับใจ ในงานเขียนของตนเอง

ความใฝ่ฝันที่อยากเห็นลูกหลานไปขายแรงงานเงิน ความใฝ่ฝันที่อยากเห็นลูกหลานเป็นเจ้าของคน นายคน ความใฝ่ฝันที่อยากมีทีวีสีเครื่อง เรือไปจนถึง ความใฝ่ฝันที่จะได้ซื้อเรือบินไปทำงานเมือง

นอก

พัฒนาเขียนพรรณนาเอาไว้ว่า ข้อเขียนของเดอลูซและคำพูน ได้คับคานเข้ามาเกาะกุมความคิดความอ่านของเขาอย่างแน่นหนา จนเขาเสมือนตกอยู่ในสภาพต้องมนต์สะกดมหาระว

สภาพดังกล่าวนี้เอง ที่ค่อยๆ นำพาผู้อ่านไปทำความเข้าใจถึง "วิถีอีสานใหม่" ตลอดจนอาจได้ทำความเข้าใจในเส้นทางชีวิตของอะแมนด้า คาร์ โดยบังเอิญ ●

พ่อกมอก spokedark.tv